

УДК 82.0:821.161.2

DOI: 10.32342/2523-4463-2020-1-19-32

О.М. ТУРЧАК,
*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології та перекладу
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)*

ЕПІТЕТ ЯК ТВОРЧИЙ ЕЛЕМЕНТ ІДІОСТИЛЮ ГРИГОРА ТЮТЮННИКА

У статті аналізується мова творів Григора Тютюнника. Увагу зосереджено на особливостях функціонування епітетів з погляду їхніх художньо-виражальних можливостей, залежності від контексту та індивідуально-авторського використання. Епітети є важливим показником індивідуального стилю Григора Тютюнника. Вони допомагають зрозуміти створені автором мовні картини світу.

У сучасній лінгвістиці вивчення епітета акцентується на його обмежувальній та описово-поширювальній функціях. Роль обмежувальної функції – виокремити певний предмет із низки однорідних, тобто індивідуалізувати його. Роль описово-поширювальної функції – дати додаткову оцінну або образну характеристику. У творах Григора Тютюнника вдало переплелися обидві функції епітетів.

Епітети письменником використовуються як поліфункціональна одиниця, оскільки багатство своєї реалізації вони отримують у художньому тексті й зумовлені естетичним світосприйняттям автора. Епітети акцентують увагу читача не на типовій ознаці, а на особливості, властивій для конкретного моменту мовлення. Завдяки такій особливості епітета зростає і його роль у відображенні індивідуально-авторської картини світу.

Основою епітетів Григора Тютюнника зазвичай є прикметники. Велику кількість серед них становлять назви кольорів. Характерною прикметою ідіостилю письменника є використання кількох епітетів в одному відрізку тексту. У творах Григора Тютюнника використовується складна природа епітета, у якій поєднуються та взаємодіють різні чинники: мовні, стилістичні, психологічні. Це дає можливість зрозуміти еволюцію свідомості письменника, його мислення, особливості ставлення до світу.

Ключові слова: епітет, художнє означення, контекст, ідіостиль.

В статье анализируется язык произведений Григора Тютюнника. Внимание сосредоточено на особенностях функционирования эпитетов с точки зрения их художественно-выразительных возможностей, зависимости от контекста и индивидуально-авторского использования. Эпитеты являются важным показателем индивидуального стиля Григора Тютюнника. Они помогают понять созданные автором языковые картины мира.

В современной лингвистике изучение эпитета акцентируется на его ограничительной и описательно-расширительной функциях. Роль ограничительной функции – выделить определенный предмет из ряда однородных, то есть индивидуализировать его. Роль описательно-расширительной функции – дать дополнительную оценочную или образную характеристику. В произведениях Григора Тютюнника удачно переплелись обе функции эпитетов.

Эпитеты писателем используются как полифункциональная единица, поскольку богатство своей реализации они получают в художественном тексте и обусловлены эстетическим мировосприятием автора. Эпитеты акцентируют внимание читателя не на типовом признаке, а на особенности, присущей конкретному моменту речи. Благодаря такой особенности эпитета растет и его роль в отражении индивидуально-авторской картины мира.

Основу эпитетов Григора Тютюнника обычно составляют прилагательные. Большое количество среди них – это цвета. Характерной особенностью идиостиля писателя является употребление нескольких эпитетов в одном отрезке текста. В произведениях Григора Тютюнника используется сложная природа эпитета, в которой сочетаются и взаимодействуют различные факторы: языковые, стилистические, психологические. Это дает возможность понять эволюцию сознания писателя, его мышления, особенности отношения к миру.

Ключевые слова: эпитет, художественное определение, контекст, идиостиль.

Художні засоби образності своїми витокami сягають часів античності. Звісно, відтоді вони зазнали змін, адже змінилася й манера письма та подання інформації в цілому. Але основна функція художніх засобів – естетична, завдання якої – прикрасити мову, урізноманітнити її, збагатити уяву читача різноманітними асоціаціями, залишається без змін.

Люди віддавна пізнавали предмети через їхні властивості, тому варто припустити, що одним із перших тропів був епітет. Хоча до сьогодні точаться суперечки щодо «пальми першості» між епітетом та метафорою. У цьому разі не можна не погодитися з думкою О.М. Фрейденберг, що метафора не могла утворитися відразу, бо не була готовою величиною, і саме епітет був для неї основою [1, с. 72–74].

Епітет неодноразово ставав предметом для вивчення в різні епохи та періоди розвитку мовознавчої науки. До з'ясування особливостей семантики епітетів, їхнього частиномовного вираження та функціонування в художньому тексті зверталися Ф.І. Буслаєв [2], О.М. Велосовський [3], О.О. Потебня [4], С.Я. Ермоленко, С.П. Бибик, Л.О. Пустовіт [5], Н.М. Сологуб [6], В.В. Красавіна [7].

Різномічне вивчення епітетів максимально припадає на кінець XIX – початок XX ст. Кінець XX ст. знаменується більшим приверненням уваги до інших засобів образності, зокрема метафори, метонімії та порівняння. Епітет у цей період, відповідно, дещо відстає в плані дослідження, але аж ніяк не зникає з поля зору мовознавців. Активно досліджують епітети В. Москвін [8; 9], Т. Онопрієнко [10; 11], Б. Томашевський [12]. С.Я. Ермоленко, С.П. Бибик та Л.О. Пустовіт укладено «Словник епітетів української мови» [5].

Наведемо декілька визначень епітета різних мовознавців. «Епітет – один із основних тропів, художнє образне означення, що підкреслює характерну рису, визначальну якість предмета, поняття, дії» [13, с. 76]. Епітет – це «будь-яке художнє означення, призначення якого, як свідчить його етимологічне походження, виявляється в тому, щоб надати предмету поетичності та живопису, тобто визначити індивідуальну якість предмета, яка належить лише йому одному і не переноситься на інші предмети» [5, с.1]. «Епітет – стилістична фігура, троп, що є означенням чи обставиною в реченні як атрибут предмета, дії, стану й характеризується високою емотивно-експресивною зарядженістю, оціннісністю й образністю» [14, с.145].

Ми вважаємо, що епітет – це лексема, яка завдяки образному баченню письменника допомагає іншому слову набути нового значення або відтінку, підкреслити особливу емоційну, експресивну або оцінну рису поняття, а це, відповідно, проявляється у свідомості читача у вигляді певних художніх образів. Епітети не лише увиразнюють та конкретизують авторське бачення реалій світу, але і є засобом суб'єктивного сприйняття дійсності читача.

Актуальність нашого дослідження полягає в з'ясуванні ролі епітетів у творах Григора Тютюнника.

Метою статті є різномічний аналіз епітетів у творах Григора Тютюнника з обов'язковим урахуванням контексту.

Мета статті передбачає розв'язання таких завдань:

- визначити епітети, характерні для творів Григора Тютюнника;
- з'ясувати роль епітетів у мовній палітрі творів письменника;
- описати стилістичне навантаження епітетів у творах Григора Тютюнника;
- виявити особливості контекстуального використання епітетів майстром художньої деталі;

– проаналізувати їх з погляду просторової організації художнього твору.

Об'єкт дослідження – новели, оповідання та повісті Григора Тютюнника.

Предмет дослідження: структурно-семантичні, семантико-стилістичні особливості епітетів у мовотворчості Григора Тютюнника.

Методи дослідження: структурний метод; описовий метод, який допомагає виявити особливості семантики епітетів; метод контекстуального аналізу, який дає можливість дослідити функціонування епітетів з урахуванням контексту та з'ясувати їхнє функціонально-стилістичне навантаження.

Григора Тютюнника неспроста називають «майстром художньої деталі». Він дійсно віртуозно уміє використати епітет, віднайти в загальновідомому унікальне, неповторне, об-

разно-виразне. Читаючи твори Григора Тютюнника, постійно згадуєш рядки з вірша Ліни Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать»: «Людей мільярди і мільярди слів, а ти їх маєш вимовити вперше!» [15]. Так от Григор Тютюнник умів віднайти в буденних словах нові відтінки, надати їм нового звучання. Тому можна з упевненістю сказати, що новели, повісті та оповідання письменника – «це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі» [15].

Епітети є важливим показником індивідуального стилю письменника, адже вони допомагають зрозуміти створені автором мовні картини світу.

У сучасній лінгвістиці вивчення епітета зосереджується на його обмежувальній та описово-поширювальній функціях. Роль обмежувальної функції – виокремити певний предмет із низки однорідних, тобто індивідуалізувати його. Роль описово-поширювальної функції – дати додаткову, оцінну або образну характеристику. У творах Григора Тютюнника вдало переплелися обидві функції епітетів.

Основою епітетів Григора Тютюнника зазвичай є прикметники. Емоційність виписаного образу в епітетах настільки вдало проникає в суть зображуваного, що розкриває в ньому нові, несподівані грані. Багато епітетів побудовані на грі корисничих семантики. У них майстерність письменника виявляється не лише в тому, щоб знайти вдалий компонент, який не тільки б підкреслив несподіваність асоціацій, а й був би джерелом народження виразного емоційно-оцінного змісту колористичної назви. Багатство барв навколишнього світу письменника надзвичайне. Автором використовуються й традиційні однокомпонентні кольори: **жовтий, голубий, білий, червоний, зелений, рожевий, сірий** тощо, і кольори, утворені повторенням слів та складанням основ: **білий-білий, темно-зелений, синій-пресиній, жовто-зелений, червоно-рожевий** тощо. Крім того, є й індивідуально-авторські епітети-кольороназви: **червоно-сумний, скам'яніло-бузковий, жовтувато-медовий, місячно-рожевий**. Окрему категорію становлять епітети, які виражають неповноту вияву ознаки: **золотенький, синюватий, зеленісінкий, золотавий, червоненький** тощо.

Письменник милується красою природи, підкреслюючи її найрізноманітніші кольори, як, зокрема, у повісті «Климко»: «По дну вибалка поміж камінням справді біг струмок, мив боки тому камінню, полоскав **зеленісінку** травицю, що клалася на воду рівними чубчиками, і ніс **жовте** листя» [17, с. 90] або в оповіданні «На згарищі» в реченнях: «В розщепину провалилась **жовтенька** падалиця» [16, с. 25]; «З-за лісу підіймалася хмарина, і сонце сіяло в долину **жовту** каламуть – мабуть, на дощ. А скрізь на обрії небо було чисте й **голубе**, лише де-не-де лежали на ньому **золотаві** хмарки, мов огребки соломи після жнив» [16, с. 25].

Скільки кольорів, надзвичайно своєрідних і неповторних, існує в навколишньому світі. І таке ж багатство кольорів помічаємо у творах Григора Тютюнника. Надзвичайно описово в повісті «Климко» автор подає осіннє небо: «Климко прокинувся від холодної роси, що впала йому на босі ноги (видно, кидався уві сні), і побачив над собою **скам'яніло-бузкове** небо, яким воно буває лише восени на сході сонця, – без жайворіння, без легких з позолотою хмарок по обр'ю, без усміхненої радості пробудження» [17, с. 78]. В оповіданні «Устим та Оляна» бачимо інший, не менш незабутній колір осені: «В хаті стояла **молочно-синя** імла й ледь відчутна прохолода, що вбирається під осінь до людей, у кого не дерев'яна підлога, а долівка і стіни вутлі, тільки на глини й тримаються» [16, с. 243].

Незвичайними звуками, барвами, характерними прикметами сповнений у письменника ліс, як, наприклад, в оповіданні «На згарищі»: «Сонце заходило червоно. Дощові крапельки на деревах і в травах мерехтіли **червоно-зеленими** іскорками, сповнювали ліс **тоненьким** дзвоном. Хмара сповзла за річку і зупинилася там, розгорнувши над лісом **велетенські ворони** крила. Десь далеко вгорі, над ожередами соломи, скидалися блискавки, поторохувало» [16, с. 30] або в оповіданні «Прослідок» із циклу «Крайнебо»: «Іду узвозом від **глухенької** пристані до крайнеба, що он воно, либонь, близько вже, стоїть між дніпровими кручами, як у **велетенських** воротах, урочисто святе перед ніччю, і на ньому – **тоненька бузкова** підківчина місяця **молодого** з **однісінкою** зорею в парі, теж **бузковою**. Смеркає. На **сивій** од роси траві по долу пасуться коні» [16, с. 243].

Емоційне забарвлення лексем **золотенький** та **червонобокенький** досягається засобами словотвору: «А вже ж і яблук у мене вродило!.. Листя не видно. Наче бджолиний рій

обсів – **золотенькі та червонобокенькі**» [16, с. 163]. За допомогою цих епітетів Григор Тютюнник виділяє в зображуваному характерні риси та ознаки, індивідуалізує його, викликає певне ставлення до нього.

Григор Тютюнник, як майстер художньої деталі, уміє віднайти в одному слові різні відтінки його звучання залежно від контексту. Наприклад, епітет **молоденький** в оповіданні «Деревій» підкреслює особливість природи навесні: «...Тихі весняні повені зійдуть з лук та лугових видолинків, полишивши на **молоденькій** траві рудий слизькуватий мул, занесений хтозна-звідки, з яких земель...» [16, с. 234]. Ця сама лексема в іншому контексті змальовує красу пробудження природи: «У затінках попід гінкою ліщиною (рибалки тут щоосені вудлища собі ріжуть) прозоро-зелені шпичаки конвалій, кропива з-під торішнього листя пнеться, **молоденька**, ще не жалка, якраз на борщ, сям і там стримлять замшілі пні, що пахнуть, як їх вивернути, старими грибами й трошечки йодом» [16, с. 40]. У реченні «Сходив місяць, і було видно, як над водою струмує прозорими пасомцями **молоденький туман**, а в пуцах зблискує дрібна, ще недорідна роса» [16, с. 132] епітет **молоденький** наголошує на неповторній красі вечірнього пейзажу. Замальовка ранішнього пейзажу на основі прикметника **молоденький** постає й у таких рядках: «Я дивлюся на хрести і уявляю собі, куди сягла їхня тінь, коли сонце тільки-но зійшло. А сягла вона, це я недавно бачив, аж на дальні, вкриті **молоденькою** зеленню приподільські кручі, на яких з ранку до вечора гасає дитвора з м'ячем: кручі ті найраніше зустрічають весну» [17, с. 173].

В оповіданні «Холодна м'ята», у якому йдеться про чарівну неомовленість і складність взаємин Андрія та Лесі, що тільки намічаються і, можливо, ніколи не розвинуться, пейзажна замальовка відповідає настрою героїв: «Над обрієм дотліла і згасла сонячна заграва. Наступила та передвечірня пора, коли повітря стає **джерельно-прозорим** і навіть якісь непомітні досі **тоненькі** дубчики, що там і сям стриміли у заплавах, набрали соковитих контурів і непорушно відбилися на воді, створюючи враження **бездонної глибочини**» [16, с. 54].

У творах Григора Тютюнника є різні відтінки кольору сонця, наприклад, у повісті «Климко»: «Сонце ... заходило супроти куреня **червоно-сумне** і велике. Воно заходило за гори, і гори з цього боку потемнішали, взялися голубою тінню» [17, с. 92]. У повісті «Облога» спостерігаємо таку картину: «Уранці мене розбудило сонце. Його **жовтувато-медове** проміння, що ледь тремтіло на стіні, на якусь мить воскресило в мені тиху, давно забуту радість, котрою я зустрічав зимові ранки в нашій з бабусяю хаті...» [17, с. 21].

У повісті «Облога» багато епітетів, але всі вони різнобарвні та неповторні. Наприклад, художні означення **нуднувато-гарячий, приємний** відтворюють незвідане раніше почуття Харитона: «Піймавши себе на тому, що надто довго, з якимось **нуднувато-гарячим** приливом у грудях дивлюся туди, де ворухиться Катина сорочка, я хутко відвернувся до віконця, відчуючи, як щоби мені обсипав жаром од незнаного раніше **приємного** сорому...» [17, с. 55]. Епітети **тихий, лагідний** передають ліризм розповіді: «Я любив ці **тихі, лагідні** розповіді про тата, чув їх від багатьох людей і часто думав собі: чому ж ніхто не заступився за нього?» [17, с. 49].

Часто функціонують у творах Григора Тютюнника художні означення з позитивним забарвленням. Наприклад, в оповіданні «Нюра» вони підкреслюють характерні риси героїні, вказують на її вдачу, поведінку: «Вона-бо й справді **найчепурніша** з-поміж усіх трьох нюрівських дівчат: на зріст, як і Нюриха, низенька, дебела, очі чорні, хоча й без материного порошу в зіницях, а вдачі – батькової, **лагідної і полохливої**» [16, с. 220]. Подібну функцію виконують епітети **добрий та лагідний** в оповіданні «Устим та Оляна»: «... Син Петько, **добрий лагідний** хлопець, худий і носатенький, як і Устим (він працював у Полтаві шофером на молоковозі)» [16, с. 243].

Використання кількох епітетів, їхнє вдале поєднання, насиченість великою кількістю епітетів одного відрізка тексту – це характерна прикмета ідіостилію письменника. Наприклад, особливу пейзажну замальовку можна спостерігати в такому уривку: «Іду узвозом від **глухенької** пристані до крайнеба, що он воно, либонь, близько вже, стоїть між дніпровими кручами, як у **велетенських** воротах, урочисто **святе** перед ніччю, і на ньому – **тоненька бузкова** підківчина місяця **молодого** з **однісінькою** зорею в парі, теж **бузковою**. Смеркає. На **сивій** од роси траві по долу пасуться коні» [16, с. 234].

Автор уміє опоетизувати пейзаж, знайти незвичайне в буденному, як наприклад в описі зимової природи в повісті «Облога»: «У полудень туман зійшов. З-за хмар прозирнуло сонце, і стало видно **далекі сірі, в голих деревах, села, ріденькі переліски, припушені інеем, та чорну смугу дороги попереду, що п'ялася посеред снігів на гору**» [17, с. 65].

Не оминув автор і теми про нещасливу долю людей, про їхнє важке й виснажливе життя в роки війни. Зі сторінок повісті «Климко» постає перед нами хлопчик, який виявив у свої роки таку силу волі, що не всім дорослим до снаги. Климкові властиві такі загальнолюдські якості, як доброта, душевне тепло, милосердя, співчуття до знедолених. Саме через його світосприйняття Григорій Тютюнник передає власні роздуми про людське горе, тут відчувається особистий біль письменника. Цей біль обмежений життєвими обставинами, змінити які неможливо: «*Климко пішов за ними і скоро побачив базар. Він починався старцями, що густо сиділи й стояли попід вицвілим зеленим парканом. Були тут зрячі й сліпі, безногі, безрукі, старі й молоді. Кухлики, картузи, пелени, простягнуті коритцем жмені...*

– *Пода-айте...подайте...подайте...* – *линуло понад парканом, як одна й та сама скорботна і жалібна пісня*» [17, с. 103].

Інколи письменник в одному образі, створеному за допомогою епітетів, поєднує різнопланові поняття. Це дозволяє Григорові Тютюннику за допомогою контрасту передати роздуми людини про вічні матерії – життя і смерть, як, наприклад, в оповіданні «Поминали Маркіяна»: «*Та сумна і велична синювата далечінь на вернула Маркіянових односельців до думки про власну смерть, і розмова про небіжчика якось сама собою увірвалася*» [16, с. 108]. Додає загадковості в мовній картині світу епітет **синюватий**. Аналогічну функцію виконує епітет **нещасний** у новелі «Три зозулі з поклоном»: «*Соню! Не суди мене гірко. Але я ніколи нікому не казав неправди і зараз не скажу: я чую щодня, що десь тут коло мене ходить Марфина душа нещасна. Соню, сходи до неї і скажи, що я послав їй, як співав на ярмарках Зінківських бандуристочка сліпий, послав три зозулі з поклоном, та не знаю, чи перелетять вони Сибір несходиму, а чи впадуть од морозу. ... Сходи, моя єдина у світі Соню! Може, вона покличе свою душу назад, і тоді до мене хоч на хвилюк приїде забуття*» [16, с. 284]. У «Степовій казці», щоб описати натруджених і виморених щоденною працею людей, Григорій Тютюнник використовує епітет **вморений**, який вдало підкреслює висловлену письменником думку й тим самим вказує на майстерне володіння прозаїка словом: «*Вечорами перед Куреневими дверима горіло вогнище, збиралися **вморені** люди і співали **вморених пісень***» [16, с. 296].

Художнє означення **ніжний** в оповіданні «На переказі» передає почуття Павлентія, коли він допоміг дітям утекти від жорстокого та підступного Шашла, для якого взагалі не-притаманне співчуття до людей: «*Німий, різко налягаючи на весло, погнав човна за хлопчиками, легко, одною рукою, повитягав їх з води, висадив на берег і, доки вони підтюпцем бігли до села, хляпаючи мокрими холішками, задумливо дивився їм услід, і в горлі у нього перекочувалися якісь **ніжні**, нікому не зрозумілі звуки...*» [16, с. 130].

Слід відзначити, що в мовній канві Григора Тютюнника використовується складна природа епітета, у якій поєднуються та взаємодіють різні чинники: мовні, стилістичні, психологічні. Це дає можливість зрозуміти еволюцію свідомості письменника, його мислення, особливості ставлення до світу. Наприклад: «*І на якусь єдину мить між народженням і смертю блискавиці він уздрів на тлі хмари **білі стіни своєї старенької хати, перехнябленої, з потрисканою низькою призьбою, по якій спантеличено снували червоненькі божі корівки, ховаючись від негоди у призьбяні шпарки. Скаженіючий вітер торгикав ворітьми, оббивав на акаціях **руді плюсклі** млиночки, і вони хурчали в повітрі, як джмелі***» [16, с. 28].

Нерідко основою епітетів виступають складні прикметники, у яких поєднуються дві емоційно забарвлені лексеми, наприклад: **розумно-лагідний, весело-заохочувальний, зморено-тривожний, спантеличено-здивований**. Ці епітети досконало довершені й прекрасно вмотивовані в тканину тексту. Художнє означення **весело-заохочувальний** в оповіданні «Грамотний» підкреслює тональність голосу: «*Молоді хлопці-механізатори, що стовпилися під «гальоркою» і пихкали цигарками, зареготіли, хтось із-поміж них крикнув **весело-заохочувальним баском...***» [16, с. 279]. **Зморено-тривожний** – так передає пись-

менник у повісті «Облога» зусилля людини, які вона докладає для досягнення певної мети: *«Його захриплий від горілки гучний голос, що линув аж з-під стелі, розлягався по обох кімнатах, перекриваючи стогін вітру за стінами, тріск рації й зморено-тривожне допитування Коті в когось далекого, невідомого...»* [17, с. 51].

Отже, епітети створюють своєрідність мови та стилю Григора Тютюнника. У художніх означеннях виразно проявляється конкретний оціночний момент, що передає ставлення письменника до героїв, подій, явищ, допомагає повніше розкрити характер персонажів. Письменник уміє дібрати потрібне слово, підмітити деталь, яка є важливою в створенні словесного образу. Автор віртуозно виділяє найбільш істотне, яскраве, що допомагає виразити художню мову. Місткі, насичені епітети надають реченням інформативності й водночас стислості та точності оповіді, наповнюючи її ліричним струменем.

Як бачимо, у використанні епітетів прослідковується оригінальний підхід автора, мета якого – висловити власні міркування, передати своє світобачення. Ефективність епітета в мові творів письменника посилюється контекстом та асоціаціями самих читачів, які у своїй уяві малюють власні картини прочитаного, надаючи суб'єктивної оцінки особам, предметам, явищам об'єктивної дійсності. Отже, роль епітетних лексем насамперед експресивно-оцінна, підсилювальна та уточнювальна.

Епітети у творах Григора Тютюнника є засобом деталізації ознаки та її інтенсивності. Специфіка виявляється й у доборі епітетів. Це може бути як низка різнопланових художніх означень, так і виділення та актуалізація того самого слова. Яскравою особливістю є оказіональні епітети, наприклад **розумно-лагідний, весело-заохочувальний, зморено-тривожний**.

Дослідження функціонування епітетів у творчості Григора Тютюнника дозволяє зробити такі висновки:

– епітети письменником використовуються як поліфункціональна одиниця, оскільки багатство своєї реалізації вони отримують у художній тканині твору й зумовлені естетичним світосприйняттям автора;

– епітети – це спосіб художнього освоєння навколишнього світу. Тільки-но змінюється художнє відображення дійсності, змінюється й функція епітета, і, відповідно, його значення. Це було продемонстровано на прикладі однієї лексеми-епітета **молоденький**. У цьому випадку можна навіть говорити про постійний епітет;

– епітети акцентують увагу читача не на типовій ознаці, а на особливості, властивій для конкретного моменту мовлення. Завдяки такій особливості епітета зростає й його роль у відображенні індивідуально-авторської картини світу.

Список використаної літератури

1. Фрейденберг О.М. Миф и литература древности / О.М. Фрейденберг. – М.: Наука, 1978. – 800 с.
2. Буслаев Ф.И. Предмет и его эпитет / Ф.И. Буслаев // Историческая грамматика русского языка. – М.: Учпедгиз, 1959. – С. 289–291.
3. Веселовский А.Н. Историческая поэтика / А.Н. Веселовский. – М.: Высшая школа, 1989. – 404 с.
4. Потебня А.А. Мысль и язык / А.А. Потебня. – К.: Синто, 1993. – 343 с.
5. Словник епітетів української мови / За ред. С.П. Бирик, С.Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт. – К.: Довіра, 1998. – 430 с.
6. Сологуб Н.М. Мовний портрет Яра Славутича / Н.М. Сологуб. – К.: Дніпро; Вінніпег: Українська Вільна Академія Наук, 1999. – 152 с.
7. Красавіна В.В. Структурно-семантичні, стилістичні та текстові функції епітета в історичному романі (на матеріалі творів другої половини XIX – першої половини XX ст.): автореф. дис... канд. філол. наук / В.В. Красавіна. – К., 2005. – 20 с.
8. Москвин В. Метафора и эпитет / В. Москвин // Русская метафора. Очерк семиотической теории. – М.: ЛЕНАНД, 2006. – С. 24–33.
9. Москвин В. Эпитет в художественной речи / В. Москвин // Русская речь. – 2001. – № 4. – С. 28–32.

10. Онопрієнко Т. Епітет у системі тропів сучасної англійської мови (Семантика. Структура. Прагматика): автореф. дис... канд. філол. наук / Т.М. Онопрієнко. – Харків, 2002. – 19 с.
11. Онопрієнко Т. Епітет як первісний троп і системоутворюючий центр тропіки / Т. Онопрієнко // Вісник Житомирського державного педагогічного університету. – 2001. – № 8. – С. 127–130.
12. Томашевский Б. Эпитет / Б. Томашевский // Стилистика. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1983. – С. 195–204.
13. Ганич І.Д. Словник лінгвістичних термінів / І.Д. Ганич, І.С. Олійник. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
14. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
15. Костенко Л. Страшні слова, коли вони мовчать [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/> (останнє звернення 09.03.2020).
16. Тютюнник Г.М. Твори: у 2 книгах / Г.М. Тютюнник. – К.: Молодь, 1984. – Кн. 1: Оповідання. – 328 с.
17. Тютюнник Г.М. Твори: у 2 книгах / Г.М. Тютюнник. – К.: Молодь, 1985. – Кн. 2: Повісті. – 328 с.